

Jennetdepede dökülen gan

Category: Edebi makalalar, Kitapcy
написано kitapcy | 22 января, 2025
Jennetdepede dökülen gan

JENNETDEPEDE DÖKÜLEN GAN

Ildeş şahyrymyz Kasym Nurbadowyň "Goşa ýurekli ýigit" atly poemasynda:

Çaloýukdan çykýan kiçijik ýoda,
Seni idip ýalñyz mazara ýetir.
Mazaryň astynda goşa ýurekli,
hem babyr bilekli bir ýigit ýatyr.
Gojalar säginmän geçip gitmezler,
Ýoly şu mazaryň üstünden ötse.
Dyzlaryny eper,
başlaryn eger:
"Wah, Derýa neresse, Derýa neresse..."

– diýen setirler bar. Eýsem, şol ýatlanýan Derýa neresse kim bolmaly?

Sowet hökümetiniň berkarar edilen ilkinji ýyllarynda ylymbilim almaga teşne ýigitleriň ençemesi orta çykypdyrlar. Olar synpy göreşiň ýitileşen döwründe janlaryny howp astynda goýup, pyýadadır eşekli obama-oba aýlanyp, il-günüň arasynda düşündiriş işlerini alyp barýardylar, deñ-duşlaryny sowatly bolmaga çağyrýardylar.

Derýa Musaýewde şeýle ýigitleriň biridi. Ol ýigriminji ýyllaryň aýagynda Çaloýuk obasynda açylan mekdebe türkmen oglanylarynyň ençemesini çekýär. 1930-njy ýylda obada döredilen komsomol ýaçeýkasynyň ilkinji sekretary bolýar. Respublikanyň paýtagty Aşgabada gidip, şol ýerde bilimini artdyrýar. Son ýene obasyna dolanyp gelýär.

Günleriň birinde ýaman niýetli adamlar päk göwünlü ýigidin başyna ýetýärler. Derýa Musaýew 1931-nji ýylyň gyş paslynda Esenguly etrabynyň Çaloýuk obasyndan 5-6 kilometr gündogar-

günortada ýerleşen Jennetdepede wepat bolýar. Şahyr Nazly Tuwakgylyjowyň "Derýa" poemasynda şol aýylganç günü beýan edýän şeýle setirler bar:

Ýigit gelne tarap, gelinem oňa,
Yssy mähir bilen gelýärdi ýortup.

Arman...

Hyrlyň gözlerinden çykan ot,
Derýanyň ömrüni taşlady kertip.

Nurana Aý dözmän girdi buluda,
Garankyrap gitdi jahan dessine.
Derýanyň agzyndan gelen ýyly gan,
Akdy gelniň pæk gursagnyň üstüne...

Ýurdumyzyň ösmegi, halkyň bagtly ýaşamagy üçin gara başyny orta goýan adamlara uly hormat goýlup, atlary ebedileşdirilmeli. Bu gün Çalýoýukdaky 3-nji orta mekdep baryýogy 25 ýaşynyň içindekä bu dünýäden armanly giden Derýa Musaýewiň adyny göterýär.

Ödemämmet TÖRÄÝEW.

Edebi makalalar